

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจ ซึ่งศึกษาเฉพาะกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ ศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอุดมคติ 9 ข้อของกรมตำรวจ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเชื่ออำนาจในตน การควบคุมตนเอง การมุ่งอนาคต และการสนับสนุนทางสังคม กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) T-test และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 331 คน ตำแหน่ง ชั้นสัญญาบัตร (รอง สว.- รอง ผกก.) จำนวน 20 คน ตำแหน่งชั้นประทวน (ผบ.หมู่-ลูกแถว) จำนวน 308 คน ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 33.56 ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาจบหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ (ร้อยละ 87) รายได้ส่วนใหญ่จะพอเพียงไม่มีเหลือเก็บ ร้อยละ 55.9 และอายุราชการเฉลี่ย 11.59 ปี
2. การควบคุมตนเอง ข้าราชการตำรวจมีจิตลักษณะในการควบคุมตนเองค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.22 จากมาตรวัด 6 ระดับ) และเมื่อนำตัวแปรการควบคุมตนเอง หากความแตกต่างของปัจจัยทางชีวสังคมทุกตัว พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรใดเลย
3. การเชื่ออำนาจในตน จากการวิจัยนี้ ข้าราชการตำรวจมีจิตลักษณะในการเชื่ออำนาจในตนค่อนข้างต่ำ (มีค่าเฉลี่ย 2.58 จากมาตรวัด 6 ระดับ) โดยน่าจะมีสาเหตุจากการที่ปัจจุบันในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจยังมีระบบอุปถัมภ์ ระบบพรรคพวกมาก จึงน่าจะเป็นสาเหตุการเชื่ออำนาจในตนของข้าราชการตำรวจต่ำที่สุด และเมื่อนำตัวแปรการเชื่ออำนาจในตนหากความแตกต่างของปัจจัยทางชีวทางสังคมทุกตัว พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. การมุ่งอนาคต ข้าราชการตำรวจมีจิตลักษณะในการมุ่งอนาคตค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 4.25 จากมาตรวัด 6 ระดับ) และเป็นตัวแปรที่มีค่าสูงสุดในตัวแปรด้านจิตลักษณะ 3 ตัวแปร แสดงให้เห็นถึงว่าข้าราชการตำรวจมีการมุ่งอนาคตในหน้าที่การงานตำแหน่ง สูงๆหรือความดีความชอบ และ

อาจทำได้ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ตำแหน่งที่ดีที่สุด จึงอาจเป็นเหตุให้การมุ่งอนาคตสูงได้ โดยผู้ที่จบการศึกษาหลักสูตรสัญญาบัตรและอื่น ๆ จะมีการมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่จบหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจโดยเมื่อนำไปวิเคราะห์ผลทางปัจจัยชีวทางสังคมพบว่าการมุ่งอนาคตมีผลต่อระดับแห่งการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5. การสนับสนุนทางสังคม

ข้าราชการตำรวจมีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวสูงสุดรองลงมาได้แก่การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานจากผู้บังคับบัญชา และจากประชาชนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พ.ต.ต.สมพร กฤษณพิพัฒน์ (2541) ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ ซึ่งผลวิจัยพบว่าแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวสูงสุด และรองลงมาแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานและจากผู้บังคับบัญชา

เมื่อจำแนกความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมพบว่าผู้จบการศึกษาจากหลักสูตรสัญญาบัตรและอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานน้อยกว่าความสัมพันธ์ของผู้ที่จบหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจกับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6. พฤติกรรมการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจ

ข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจในเรื่องการไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบากสูงสุด และรองลงมาได้แก่ในเรื่องของการอดทนต่อความเจ็บใจ และสุดท้ายในเรื่องการมุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

7. ผลการศึกษาวิธีลดรอยพหุคูณแบบขั้นตอน

พบว่าตัวแปร 4 ด้านเข้าสู่สมการลดรอยพหุคูณตามลำดับ การควบคุมตนเอง การมุ่งอนาคต การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา และการเชื่ออำนาจในตน ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยสามารถอธิบายด้วยความผันแปรของการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจได้ร้อยละ 20.70 ($R=20.709$) และมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามอุดมคติของตำรวจได้ในระดับปานกลาง ($R^2=.45507$)

ส่วนปัจจัยที่เหลือได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ประชาชน อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา สังกัด สถานภาพสมรส ความเพียงพอของรายได้ มีได้ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการลดรอยนี้

จากกรอบแนวคิดทฤษฎี ซึ่งผู้วิจัยใช้ในการวิจัยได้พิจารณาตัวแปรด้านจิตลักษณะ 3 ตัวแปร การสนับสนุนทางสังคม 4 ด้าน และปัจจัยทางชีวสังคม 7 ด้าน เป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจ โดยน่าจะมีความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมอันได้แก่ อายุ อายุราชการ ตำแหน่ง สังกัด ระดับเศรษฐกิจ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จากผลการวิเคราะห์ลดรอยพหุคูณที่

ปรากฏในบทที่ 4 พบว่ามีตัวแปรแห่งการศึกษาเพียง 1 ตัวที่มีผลต่อการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจโดย
ได้อภิปรายไว้แล้ว

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการที่จะเพิ่มปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถ
ช่วยให้ข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมในการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจ ดังนี้

1. การเพิ่มการเชื่ออำนาจในตนต่อการปฏิบัติหน้าที่

กรมตำรวจควรเพิ่มกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการให้ความรู้ เพื่อที่จะให้
ข้าราชการตำรวจมีการเชื่ออำนาจในตนสูงต่อการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจในหน่วยงานดังต่อไปนี้

1.1 จัดให้มีการนิเทศหน่วยงานแก่ราชการตำรวจ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะการ
ปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจและวิธีการที่จะทำให้มีการเชื่ออำนาจในตนสูงขึ้น โดยการเสริมสร้างให้ข้าราชการ
ตำรวจเห็นผลดีผลดีของการเชื่ออำนาจในตนและภายนอกคนเด่นชัด

1.2 สนับสนุนให้ด้านการศึกษาแก่ราชการตำรวจทั้งที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่หรือ
เรื่องที่น่าสนใจทั้ง ๆ ไป เช่น ความรู้เทคนิควิธีและวิชาการที่เกี่ยวกับการเชื่ออำนาจในและการปฏิบัติ
ตามอุดมคติตำรวจ

1.3 มีการวัดผลทดสอบการเชื่ออำนาจในตนของข้าราชการตำรวจสม่ำเสมอเพื่อจะได้
เข้าใจถึงการเพิ่มระดับการเชื่ออำนาจในตนของข้าราชการตำรวจว่าเป็นไปในทิศทางใดจะได้ปรับปรุงให้
ดีขึ้น

1.4 สร้างความสำนึกและให้ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตามอุดมคติใน
ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเชื่ออำนาจในตน โดยเน้นการชมเชยผลการปฏิบัติที่ข้าราชการตำรวจได้ปฏิบัติ
ได้ด้วยตนเองจนสำเร็จ และให้รางวัลในระบบคุณธรรม

2. การมุ่งอนาคต

กรมตำรวจควรเน้นส่งเสริมการมุ่งอนาคตให้แก่ข้าราชการตำรวจในด้านต่าง ๆ เพื่อ
จะช่วยให้ข้าราชการตำรวจมีการปฏิบัติตามอุดมคติมากยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ในด้านการจัดสัมมนาในหน่วยงาน โดยการให้มีการจัดสัมมนาการวางแผนในการ
ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามหลักการ เพื่อให้การมุ่งอนาคตสูงขึ้น และให้ทราบถึงระเบียบ วิธีการ การ
ปรับระดับตำแหน่งให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตามอุดมคติได้

2.2 สนับสนุนในด้านการศึกษา แก่ข้าราชการตำรวจในเรื่องจริยธรรม การปฏิบัติตาม อุดมคติมีการออกคำสั่ง ตลอดจนจนแนวทางการปฏิบัติตามอุดมคติ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจ เข้าใจและ ชี้นำถึงวิธีการปฏิบัติหน้าที่ในการมุ่งอนาคตในสอดคล้องกัน

2.3 สร้างความสำนึกและทราบถึงผลดีในการวางแผนสิ่งที่จะปฏิบัติให้เป็นไปได้ด้วย ดีโดยปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการ มีการวางแผนก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยจะส่งผลให้ได้ประสิทธิภาพ สูงสุดและจะส่งผลให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจ

8. การควบคุมตนเอง

กรมตำรวจควรเน้นส่งเสริมการควบคุมตนเองให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตามอุดมคติ ตำรวจด้านต่าง ๆ โดยปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 สนับสนุนการศึกษา การให้ความรู้แก่ข้าราชการตำรวจให้เรื่องการควบคุมตนเอง โดยจัดทำวารสาร คำสั่ง แจกจ่ายให้กับข้าราชการตำรวจทราบถึงวิธีและการปฏิบัติตลอดจนขั้นตอนใน การควบคุมตนเอง เพื่อจะให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 สนับสนุนการจัดสัมมนาในหน่วยงานและมีการจัดการเสริมสร้างจิตลักษณะใน เรื่องการควบคุมตนเองเพื่อวัตถุประสงค์ถึงการควบคุมตนเองจะได้นำไปปรับปรุงผู้ปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น

3.3 สร้างความสำนึกและให้ทราบถึงผลดีในการควบคุมตนเอง โดยมีการออกคำสั่ง ตลอดจนออกหนังสือแสดงตัวอย่างเกี่ยวกับผลดีผลเสียในการควบคุมตนเอง เพื่อให้เห็นผลและปฏิบัติ ตามเป็นแบบอย่างต่อไป

4. การสนับสนุนทางสังคม

กรมตำรวจควรมีการส่งเสริมในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

4.1 ด้านผู้บังคับบัญชา

ควรที่จะส่งเสริมให้มีคุณธรรมในการดูแล ควบคุม ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยยึด พรหมวิหาร 4 อันได้แก่ เมตตา กรุณา มุติตา อุเบกขา เพราะอาชีพตำรวจจะต้องพบกับสิ่งที่ไม่ค่อยจะ ผู้คืนักตลอดเวลาและอยู่ภายในสถานการแรงกดดันและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ จึงเป็นธรรมดาที่ข้าราชการ ตำรวจจะต้องกระทำสิ่งที่ไม่ดีสอดคล้องกับอุดมคติตำรวจ เพราะอุดมคตินี้เป็นสิ่งที่มองในรูปธรรม โดยเป็นการกระทำภายใต้จิตสำนึกของแต่ละคน จึงเป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่าผิดถูกให้เห็นเด่นชัด ดังนั้น จึงต้องมีการปลูกฝังจิตใจและปรับปรุงลักษณะทางจิตให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้บังคับบัญชาอาจจะมีการสัมมนาอบรมในหัวข้อเกี่ยวกับข้างต้น

4.2 ด้านเพื่อนร่วมงาน

ควรส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหน่วยงานคอยให้กำลังใจซึ่งกันและกัน สร้างความรักในหน่วยงาน ในอาชีพ เพราะเพื่อนร่วมงานก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้ปัญหาต่าง ๆ ล่วงไปด้วยได้ดี

4.3 ด้านครอบครัว

4.3.1 ควรที่จะสนับสนุนให้ข้าราชการสำรวจเห็นถึงความสำคัญของครอบครัว เพื่อให้ข้าราชการสำรวจสำนึกถึงว่าหากได้กระทำผิดสิ่งใดก็ย่อมส่งผลกระทบต่อครอบครัวซึ่งจะต้องรับผิดชอบไม่ว่าจะเป็น บิดา มารดา ภรรยา บุตร และญาติพี่น้อง และหากได้กระทำผิดไปนอกจากจะต้องรับโทษแล้ว ยังมีผู้เสียใจจากการกระทำของข้าราชการสำรวจนั้นอีกมากร่วมถึงการมุ่งในอนาคต การดำรงชีวิตของครอบครัวด้วย

4.3.2 ควรจะส่งเสริมให้มีความอบอุ่นและความเข้าใจอันดีในครอบครัว ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการสำรวจเกิดกำลังใจในการทำงาน หากประสบปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ยังมีครอบครัวคอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาหาหนทางแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคเหล่านั้นให้ผ่านพ้นไปได้ดี โดยมีวิธีการในลักษณะมีการสนทนาระหว่างครอบครัว การร่วมเล่นกีฬา ส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว เช่นการแข่งขันผลการเรียนของบุตรหลาน การแจกทุนการศึกษา การจัดงานวันเกิด วันพ่อ วันแม่ ซึ่งหากข้าราชการสำรวจได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของครอบครัว และเมื่อครอบครัวอบอุ่นแล้ว ข้าราชการสำรวจผู้นั้นจะมีกำลังใจในการทำงาน และมีพฤติกรรมปฏิบัติตามอุดมคติสำรวจด้วย

4.4 การสนับสนุนจากประชาชน

4.4.1 ควรที่จะให้เจ้าหน้าที่สำรวจออกพบปะกับประชาชน โดยแลกเปลี่ยนแนวความคิด ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีกับเจ้าหน้าที่สำรวจและจะเป็นกำลังใจ เป็นความรัก ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติตามอุดมคติสำรวจสูงขึ้น

4.4.2 ควรมีการจัดทำเอกสารและสื่อต่าง ๆ ถึงประชาชนให้เข้าใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำรวจเพื่อเสริมสร้างทัศนคติของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อจะได้มีการให้ความเข้าใจ ข่าวสารแก่สำรวจจะได้ส่งผลในการปฏิบัติตามอุดมคติสำรวจ

5.8 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในกลุ่มเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบที่แตกต่างกันอาจจะพบผลการวิจัยหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลแตกต่างกัน

2. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ปัจจัยทางชีวสังคมในด้านการสัมผัสประชาชนที่มีผลต่อการปฏิบัติตามอุดมคติสำรวจแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

3. ควรศึกษาเพิ่มเติมในเชิงคุณภาพ โดยเข้าไปศึกษาถึงสภาพครอบครัว และสภาพแวดล้อมในที่ทำงานด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูล การปฏิบัติตามอุดมคติของตำรวจที่เจาะลึกมากขึ้น

5. ควรศึกษาเพิ่มเติมการวิจัยเกี่ยวกับอุดมคติตำรวจให้เป็นลักษณะรูปธรรมที่เด่นชัด เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์ผลต่าง ๆ ในคราวต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- กรวิชญ์ รุระทอง, พ.ต.ท. การมีส่วนร่วมของข้าราชการที่มีบ้านพักอาศัยในโรงเรียนนายร้อย
รองต่อระบบรักษาความปลอดภัย, ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต,
2540.
- ชัตติยา วรรณสุด, ทัศนคติในการปฏิบัติงานของข้าราชการ. คณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, มปป.
- จินตนา บิลมาศ, คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : สถาบัน
พัฒนาข้าราชการพลเรือน สด
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน. จุลสาร ฉบับที่ 4 ของสถาบัน วิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล. โครงการส่งเสริม
เอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539
- ธีรวิทย์ วัฒนพงศ์, ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บังคับบัญชากับขวัญและความพึง
พอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในกระทรวงศึกษาธิการ ปรินญาณินพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- นาถ พันธุมนาวิน, ความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตรและผู้นำที่มีใจผู้นำในเรื่องแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยงและพฤติกรรมแพร่ขยาย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาพัฒนา
สังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2518 , 117 หน้า อัดสำเนา
- บุญเยี่ยม ตระกูลวงษ์, จิตวิทยาสังคมกับสาธารณสุข, เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมวิทยาการ
แพทย์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- บุญชัย ศักดิ์มณี, การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปรินญา
ณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.